

Asia: VN/2646/2024

Lausuntopyyntö Pohjoisen Suomen ohjelmaluonnoksesta

3.1 Kestävä kasvu ja uudistavat investoinnit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

MTK-Lappi esittää, että Pohjois-Suomea koskeviin toimiin sisällytetään näiden alueiden maa- ja metsätalouselinkeinojen ja maaseudun yrittäjien toimintaedellytyksiä parantavia asioita. Ohjelmaluonnoksessa maa- ja metsätalous jää hyvin vähälle huomiolle. Maatalous tunnutaan näkevän vain huoltovarmuuskysymyksenä.

Maatalouteen liittyen MTK-Lappi ehdottaa, että alan investointeja kannustetaan erityisesti Lapissa muuta maata korkeammilla investointituilla. Tavoitteena tulee vähintäänkin olla Pohjois-Suomen maatalouden tuotantovolyyymien säilyttäminen ja kasvattaminen markkinaehtoisesti. Maidon kansallisen tuen porrastamisen osalta tulisi huomioida tuotannon kehitystrendejä, jotta tuotantoa voitaisiin säilyttää vähintään nykytasolla.

MTK-Lappi esittää, että metsäverotulojen jakoperusteisiin pyritään luomaan malli, jossa kunnat saavat nykyistä suuremman osan alueeltaan kertyvistä metsäveroista. Myös muiden metsään liittyvien verotuottojen (puunmyynnistä kertyvät arvonlisäverot ja metsätilan omistuksenvaihdoksiin liittyvät varainsiirtoverot sekä perintö- ja lahjaverot) jakoperusteet olisi otettava tarkasteluun pohjoisen Suomen osalta.

MTK-Lappi kannattaa pohjoisen Suomeen kohdennettuja alueellisia veroratkaisuja ja erilaisia mahdollisia kokeiluja ja pilotteja sekä Pohjois-Suomessa toteutettavaa opintolainahyvitystä.

Muilta osin MTK-Lappi yhtyy Maataloustuottajain keskusliitto MTK ry:n antamaan lausuntoon.

3.2 Puhdas energia ja digitaalinen puhdas kasvu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

MTK-Lappi kannattaa Itäisen Suomen ohjelmassa tuulivoimarakentamisen edistämiseksi tunnistettujen kompensatoratkaisuiden ulottamista myös Pohjois-Suomen itäisille alueille, joissa tuulivoimarakentaminen on estynyt puolustusvoimien lausuntojen perusteella. Samalla on kuitenkin huolehdittava siitä, ettei kompensatioalueesta muodostu aluetta, jolle ei rakenneta juuri lisäkustannusten vuoksi.

Tuulivoiman ohella Pohjois-Suomessa on kehitettävä myös muuta uusiutuvaa energiaa kuin tuulivoimaa. Aurinkovoiman, bioenergian ja biotalouden tuotantoedellytysten edistäminen on osa Pohjois-Suomen elinvoiman kehittämistä.

Muilta osin MTK-Lappi yhtyy Maataloustuottajain keskusliitto MTK ry:n antamaan lausuntoon

3.3 Kestävä matkailu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

3.4 Osaaminen ja työvoiman saatavuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

MTK-Lappi korostaa erityisesti maa- ja metsätalouselinkeinojen työvoiman tarvetta. Maa- ja metsätalouden ammattilaisista tulee olemaan pula jo lähivuosina. Alan eläkepoistumat ovat suhteellisesti suurimmat muihin koulutusaloihin verrattuna. Maa- ja metsätalouden ammatillisen osaamisen laadusta ja jatkuvasta osaamistarpeiden päivittämisestä tulee huolehtia, jotta ala pystyy houkuttelemaan riittävästi nuoria ja aikuisia maa- ja metsätalouden opintojen pariin. Ammatillisen koulutuksen saavutettavuuden kannalta maa- ja metsätalouden koulutus ei kestä lisäkarsintaa. Sukupolvenvaihdosten sujuvuuden ja osaavan työvoiman saatavuuden kannalta nykytaso on pystyttävä pitämään.

MTK-Lappi kiinnittää huomiota myös yleisempään koulutuksen saavutettavuuteen Pohjois-Suomessa, jotta perusopetuksen sivistykselliset oikeudet voidaan turvata. Pohjois-Suomenkin osalta väestörakenteen muutokset ovat haastavia ja harvaan asuttuna alueena erityisesti Lappi kohtaa mm. koulumatkaan liittyviä erityiskysymyksiä. Vaikka harvaanasutuilla alueilla koululaisten määrä vähenee, perusopetusta tarvitaan myös tulevaisuudessa kaikilla etäisyysvyöhykkeillä.

MTK-Lappi korostaa myös ulkomaisen työvoiman tarvetta sekä kausityövoiman tarvetta matkailun lisäksi myös maa- ja metsätalouselinkeinoissa. Pohjois-Suomen ohjelmassa on kiinnitettävä erityistä huomiota maahanmuuttajien houkuttelemiseen, kotouttamiseen ja työllistymiseen.

Muilta osin MTK-Lappi yhtyy Maataloustuottajain keskusliitto MTK ry:n antamaan lausuntoon.

3.5 Turvallisuus, huoltovarmuus & omavaraisuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Turvallisuudesta, huoltovarmuudesta ja omavaraisuudesta huolehtiminen pohjautuvat Suomessa vahvasti kokonaisturvallisuuden käsitteeseen, jossa yhteiskunnan turvallisuuden takaaminen perustuu eri toimijoiden, julkisen, yksityisen ja järjestöjen sekä kansalaisten väliseen yhteistyöhön ja luottamukseen.

Eri toimijoiden toimintaedellytyksistä huolehtiminen sekä elinvoimainen ja tulevaisuuteen uskova Pohjois-Suomi ovat tärkeä osa koko Suomen turvallisuutta. Sotilaallisesta puolustuskyvystä ja Venäjän rajan turvallisuudesta on huolehdittava. Suunnitelmallinen varautuminen eri tilanteisiin, myös alueellisella tasolla on osa suomalaista kokonaisturvallisuutta. Kuljetusyhteydet Norjaan ja Ruotsiin tulee turvata kaikissa olosuhteissa.

MTK-Lappi korostaa Pohjois-Suomen yleisen elinvoiman ja elämänlaadun sekä elinvoimaisten maaseutualueiden merkitystä osana Suomen kokonaisturvallisuutta. Pohjois-Suomen, erityisesti Lapin maa- ja porotalous tarvitsevat erityisiä toimenpiteitä, jotta alkutuotannon hiipuminen alueella loppuu. Asia on mitä suurimmassa määrin huoltovarmuuskysymys. Erityinen ongelma Pohjois-Suomessa on alan investointien rahoitus. Pankkien kiristynyt linja mm. vakuusvaatimuksessa on pysäyttänyt monia investointihankkeita. MTK-Lappi korostaa asian ratkaisun kiireellisyyttä.

Muilta osin MTK-Lappi yhtyy Maataloustuottajain keskusliitto MTK ry:n antamaan lausuntoon.

3.6. Saavutettavuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Maanteiden ja rautateiden korjausvelan kiinni kurominen on välttämätöntä. Investointikohteita valittaessa tulee arvioida tiestön merkitys huoltovarmuuden ja elinkeinoelämän raaka-aineiden kuljetustarpeiden kannalta. Laskennassa tulee arvioida ensisijaisesti kuljetettuja tonneja ja kuljetusten tuomaa arvonlisää erityisesti metsäsektorilla

Maa- ja metsätalouden tarpeiden näkökulmasta alempiasteisesta tieverkoston kunnosta huolehtiminen on tärkeää. Yksityistieavustuksilla on merkittävä vaikutus Pohjois-Suomen maakunnille. Yksityistieavustusten riittävä taso tulee turvata. Ne toimivat vipuna parantamishankkeissa, joihin myös tieosakkaat käyttävät taloudellisia panoksia. Yksityistieverkon palvelutaso on käännettävä nousuun, jotta turvataan maa- ja metsätalouden ympärivuotiset kuljetustarpeet. Kehittämisessä on panostettava tiestön kuntotiedon hallintaan, kehittämisen koordinointiin, tiekuntien toiminnan kehittämiseen ja aktivointiin sekä markkinavetoisten tienhoitopalveluiden kasvattamiseen. Tienhoitopalveluissa on merkittävää kasvupotentiaalia yrittäjyydelle myös Pohjois-Suomessa.

Toimivat lentoyhteydet ovat tärkeitä alueen saavutettavuuden sekä talouden ja elinvoiman näkökulmasta. Lentoyhteydet maan eri alueille tukevat yritysten toimintaa ja kilpailukykyä

tarjoamalla yhteyden pääkaupunkiseutuun ja ulkomaille. Hyvä saavutettavuus lisää alueen houkuttelevuutta yrityksille ja investoinneille.

Maaseudun saavutettavuudessa nopeat tietoliikenneyhteydet ovat tärkeitä sekä asumisen ja elinkeinojen kannalta. Pohjoisen Suomen tietoliikenneyhteydet täytyy nostaa samalle tasolle muun Suomen kanssa. Pelkästään kyläverkkoja rahoittamalla tätä tavoitetta ei saavuteta.

Muilta osin MTK-Lappi yhtyy Maataloustuottajain keskusliitto MTK ry:n antamaan lausuntoon.

3.7 Pohjoinen yhteistyö

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Muut huomiot ohjelmaluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Kinnunen Kaija
MTK-Lappi